

PÁZMÁNY

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Tanárképző Tanszék

Intézményi azonosító: FI79633
1088 Budapest, Mikszáth tér 1.

PORTFÓLIÓ leírás a két féléves rövid ciklusú levelező képzésben részt vevő hallgatóknak

2024

A 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet előírja, hogy a képzés és a képzéshez kapcsolódó gyakorlatok részeként minden hallgató portfóliót készítsen, amelyet a záróvizsgán megvéd: *„a záróvizsga része a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, portfólió, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposágú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni.”* A portfólió tehát a hallgató munkáiból összeállított célirányos gyűjtemény, amely készítőjének mindkét tanári szakján tett erőfeszítéseit, fejlődését és eredményeit mutatja be. A portfólióban megjelenő munkák gyűjtése, válogatása és az önreflexiók elkészítése a hallgató feladata.

A záróvizsga részét képező portfólió egyszerre bemutató és értékelési portfólió. Bemutató portfólió, mert a tanárjelölt tanári felkészülés folyamatában elvégzett tevékenységei során készített és elemzett dokumentumait, eredményeit tartalmazza. Értékelési portfólió, mert a tanári szakon előírt képzési és kimeneti követelmények, azaz a tanári kompetenciák teljesítését hivatott dokumentálni, bemutatni és elemezni. A tanárjelölt kompetenciáit bizottság értékeli a portfólió dokumentumainak áttekintése és a záróvizsga során a portfólióval kapcsolatban felmerülő kérdésekre adott válaszok alapján. A pedagógusjelölt portfóliója tehát olyan önállóan válogatott dokumentumok és reflexióik gyűjteménye, mely a két – a fejlődést bemutató és a tanári kompetenciák értékelését lehetővé tevő – funkciót egyszerre tölti be.

1.A portfólió célja

A portfólió-készítés célja a hallgató folyamatos szakmai fejlődésének nyomon követése és bemutatása, amely magába foglalja pedagógiai tudásának és a tanító-nevelő munkáról alkotott nézeteinek gyarapodását és elmélyülését, valamint felvázolja további fejlődésének lehetséges irányait, módjait. A portfólió műfaji és tartalmi sajátosságai a szakmai környezet számára is láthatóvá, értékelhetővé teszik a pedagógusjelölt

PÁZMÁNY

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Tanárképző Tanszék

Intézményi azonosító: FI79633
1088 Budapest, Mikszáth tér 1.

felkészültségét, kompetenciáit, ezért a portfólió írójának az egyetemi tanulmányokhoz kötődő – mind az elméleti, mind a gyakorlati – képzés során elvégzett munkáit újra át kell tekintenie abból a szempontból, hogy mely dokumentumok alapján tudja komplex módon bemutatni saját tanári kompetenciáit, szakmai fejlődését. A dokumentumok kiválogatásában a tanárjelöltet támogatják a gyakorlatot kísérő szemináriumok vezetői, a vezetőtanárok és a mentorok.

2.A portfólió általános tartalma

A portfóliónak az alábbi öt területhez tartozó tevékenységek dokumentumait kell tartalmaznia oly módon, hogy alkalmas legyen a hallgató egyéni tanulási útjának nyomon követésére. Az egyes munkáknál jelezni kell, hogy a képzés mely szakaszában készültek, mely tantárgyhoz, gyakorlathoz kötődnek. A dokumentum minden esetben a hallgató saját tevékenységét és személyes szerepvállalását kell, hogy a középpontba helyezze.

1. A hallgatónak az egyetemi tanulmányai során a különféle tantárgyakhoz kapcsolódóan készített saját munkái. Tartalmazhat szakmódszertani jellegű munkát, valamint a pszichológiai és a pedagógiai területhez fűződő (minimálisan egy-egy) munkát is, amely lehet például:
  - esszé, szemináriumi dolgozat,
  - kutatási beszámoló,
  - óralátogatási jegyzőkönyv,
  - tananyagtervezés és/vagy -fejlesztés, taneszközkészítés,
  - szociometria,
  - esettanulmány,
  - tanulói személyiségprofil leírása.
2. A hallgató iskolai tanítása során készített dokumentumok bemutatása, például:
  - tervezési dokumentumok (óratervek, tématervek, programcsomagok, projektleírások stb.),
  - a tanításhoz készített segédanyagok (program, szemléltetőeszköz stb.),
  - az értékeléssel kapcsolatos dokumentumok (feladatbank, dolgozatok stb.),
  - az IKT-eszközök használatának bemutatása (digitális tábla, honlap, távoktatás, e-learning stb.),

- a tanítási gyakorlat során végzett óramegfigyelések (hospitálások) tanulságai,
  - a hallgató tanítványainak reflexióval ellátott munkái.
3. A hallgató tanítási órán kívüli tevékenységének dokumentumai, például:
- szabadidős tevékenység,
  - a tanulói önkormányzat támogatáshoz kapcsolódó feladatok,
  - a tehetséggondozás területén végzett tevékenység,
  - sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett tevékenység.
4. Az iskola mint szervezet működésének megismerése és az ezekhez fűzött reflexiók célirányos, tömör bemutatása, például:
- az iskola helyi tantervének értékelő, elemző bemutatása,
  - szülői értekezleteken szerzett tapasztalatok bemutatása,
  - nevelőtestületi értekezleteken szerzett tapasztalatok bemutatása,
  - a munkaközösségek működésének bemutatása,
  - a szülőkkal való együttműködés formáinak a bemutatása,
  - az iskola és környezete közötti együttműködés bemutatása.
5. A hallgató szakmai fejlődésében szerepet játszó szakmai és személyes együttműködés, felelősségvállalás leírása (összesen 3–10 oldal), például:
- tanulságos nevelési helyzetek, amelyeket a kollégákkal, szülőkkal és egyéb szereplőkkel közösen oldottak meg,
  - fontos szakmai viták,
  - iskolán kívüli szakmai tapasztalatcserék,
  - szakmai szervezetekkel való együttműködés,
  - munkaközösségek munkájába való bekapcsolódás,
  - szakköri tevékenységek,
  - továbbképzések, tanfolyamok, tréningek,
  - szakmai vélemények, értékelések, visszajelzések a kollégáktól, pedagógusoktól, mentortól, szaktanároktól vagy más, a hallgatóval együttműködő kollégától,
  - a rövid ciklusú képzésben részt vevő hallgatók esetében a már meglévő, korábbi oktatási tevékenység elemző bemutatása és dokumentálása.

3. A portfólióírás módszertani kérdései

A portfólió dokumentumait minden esetben reflektív módon szükséges megírni. A reflexió az ismeretek, a tapasztalatok és a bemutatott pedagógiai tevékenység végiggondolását, elemzését jelenti. A reflexió mutatja be azt, hogy a jelölt a pedagógiai folyamatban hogyan hoz döntéseket, mit miért tesz. Ez teszi lehetővé saját pedagógiai gyakorlatának kritikus vizsgálatát, ami a szakmai fejlődés alapja.

A reflexió három részre tagolódhat:

- Leírás: a pedagógiai helyzet ismertetése: Ha ez már a dokumentumban korábban megtörtént, csak utalás a dokumentum megfelelő pontjaira.
- Elemzés/érvelés: annak indoklása, hogy a tanárjelölt miért teszi azt, amit tesz, és miért választja adott helyzetben azt a megoldást, amelyet választ. (A cselekvés előtti reflexió.)
- Önértékelés: annak mérlegelése, hogy milyen következményekkel jártak a tanárjelölt cselekedetei az érdekelt felekre, leginkább a tanulókra és önmagára nézve, és mit kellene esetleg változtatni a gyakorlaton. (A cselekvés utáni reflexió.)

A tanári kompetenciákra figyelő reflexió hozzájárul a jelölt oktatási-pedagógiai célkitűzéseinek finomításához, a tanári kompetenciakövetelmények teljesítése céljából megfogalmazott személyes feladatok tervezéséhez.

A hallgató a portfólió összeállításánál figyeljen a dokumentumok kidolgozottságának színvonalára, mivel egy rövid, vázlatos dokumentum nem alkalmas arra, hogy a későbbiekben bemutatott szempontok alapján a kompetenciákat értékelni lehessen. Fontos továbbá, hogy a portfólió dokumentumai a hallgató tanári tevékenységeinek széles köréből nyújtsanak komplex képet.

4. A portfólió szerkezete és terjedelme

A portfólió 3 fő szerkezeti részből áll:

- Bevezetés: a tanítási gyakorlatok, valamint a hallgató egyéb oktató-nevelő munkában szerzett tapasztalatainak színhelyéül szolgáló intézmények rövid bemutatása, a tanárjelölt tevékenységeinek tömör leírása.
- A tanárjelölt kompetenciáinak bemutatásához szükséges dokumentumok gyűjteménye (a részletes leírást lásd: **A portfólió dokumentumai** című részben.)
- Összegzés: önértékelés, melyben a hallgató reflektál saját munkájára, számot ad tanári erősségeiről és a még fejleszteni kívánt területekről a gyakorlatok során kapott vezetőtanári, mentortanári és egyéb visszajelzések és értékelések alapján, valamint a tanított osztályokban a gyerekekkel kitöltetett értékelő lapok figyelembe vételével. (A tanári értékeléseket, illetve a gyerekek értékelésének összegzését mellékletként kérjük csatolni.)

A portfólió elején tartalomjegyzék összesíti a benne szereplő dokumentumokat. Az írásbeli dokumentumok mellett a portfólióban elhelyezhetők fényképek, rajzok. Azonban ezek a törzsszövegben csak indokolt esetben legyenek jelen.

A portfóliót egy elektronikus példányban, pdf formátumban kell beküldeni május 10-ig a Tanárképző Tanszékhez.

Ugyan a portfólióhoz külön témavezetőt felkérni nem kell, a feladatok teljesítéséhez és különösen a reflexiók elkészítéséhez a pedagógiai-pszichológiai és a tanításkísérő szemináriumok vezetői nyújtanak konzultációs segítséget.

A portfólió terjedelme minimum 40 oldal, mellékletek nélkül.

6. A portfólió dokumentumai

A portfólióba kerülő dokumentumok segítségével a jelöltnek bizonyítania kell a tanári pályán való sikeres működéshez szükséges kompetenciáinak meglétét. E cél eléréséhez úgy kell kiválogatni meglévő munkáit, hogy azok alkalmasak legyenek ezek bemutatására. A fenti négy tartalmi területről a portfóliónak mindenképpen tartalmaznia kell az alábbi dokumentumokat:

- a tanárjelölt egyetemi tanulmányai során készült szakmódszertani, pedagógiai vagy pszichológiai munka (1 db),
- a szaktárgyi tanítási gyakorlat és az összefüggő egyéni szakmai gyakorlat során készült, az iskola mint szervezet működéséhez kapcsolódó munka (1db),
- a szaktárgyi tanítási gyakorlat és az összefüggő egyéni szakmai gyakorlat során készült óratervező anyagokkal, táblaképpel (PPT-vel, az óra felépítésének és választott munkaformáinak indoklásával, a megvalósult órával kapcsolatos reflexiókkal (1- 1 db),
- a szaktárgyi tanítási gyakorlat és/vagy összefüggő egyéni szakmai gyakorlat során készült tematikus terv (1 db),
- a szaktárgyi tanítási gyakorlat és/vagy összefüggő egyéni szakmai gyakorlat során készült hospitálások összegzése, elemzése, a hasznos tapasztalatok számba vétele (1 db),
- a szaktárgyi tanítási gyakorlat és/vagy összefüggő egyéni szakmai gyakorlat során készült egyéb oktatási (pl. SNI gyerekeknek készített speciális feladat, felmérő feladatlap, ismétlő-rendszerítő feladatlap, készségfejlesztő módszerek (speciálisan az adott tantárgy tanítására), egy sajátos tantárgypedagógiai eljárás bemutatása adott tananyagrésznél stb.) vagy nevelési (például: fegyelmezéssel kapcsolatos problémamegoldás, a tantárgy iránti érdeklődés felkeltése stb.) feladattal összefüggő dokumentum (1 db),
- egy konkrét nevelési probléma felmerülésének és kezelésének dokumentálása (1 db).

6. A portfólió értékelése

A portfóliót előzetesen felkért bíráló (a Tanárképző Tanszék oktatója) érdemjeggyel értékeli előre meghatározott szempontok alapján. A portfólió értékelése a szakmai fejlődés megállapítását, azaz a tanári kompetenciák értékelését hivatott megvalósítani, ezért az értékelés a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendeletben megfogalmazott tanári kompetenciák értékelésére alkalmas szempontok (indikátorok) és a bemutatásukra alkalmas dokumentumok alapján történik.

2024. január